

Utbildningsinspektion i Regnbågsenheten

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Obligatorisk särskola årskurserna 1–10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Norrköpings kommun och besökt Regnbågsenheten den 11–14 december 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida. (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Regnbågsenheten, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Regnbågsenhetens skolor intervjuades ett urval av elever, föräldrar och personal samt enhetens två rektorer. Inspektörerna besökte även lektioner i ett flertal av årskurserna, förskoleklass och träningsskolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Regnbågsenheten	Antal elever
Förskoleklass	43
Grundskola	480
Obligatorisk särskola	17

Källa: Skolans egna uppgifter

Regnbågsenheten är en enhet med totalt 530 elever vars verksamheter är förlagda till Ljuraskolan och Regnbågsskolan. På Ljuraskolan finns också obligatorisk särskola i form av träningsskola för elever med funktionshinder årskurs 1–10. Totalt finns sex arbetslag på enheten: ett för förskoleklass–årskurs 6 på Regnbågsskolan, ytterligare ett för förskoleklass–årskurs 6 samt tre arbetslag för årskurserna 7–9 och arbetslaget för Träningsskolan på Ljuraskolan. I arbetslagen finns förskollärare, fritidspedagoger och lärare. Arbetslagen leds av lagledare som tillsammans med skolans rektorer bildar skolans ledningsgrupp. På Ljuraskolan finns också en kommungemensam verksamhet för elever i årskurs 7–9 med autism.

Helhetsbedömning

Regnbågsenheten utgörs av väl fungerande skolor med kompetent och engagerad personal som ger goda möjligheter till lärande och där de nationella styrdokumenterna på ett bra sätt utgör grunden för skolornas undervisning. Värdegrundsfrågorna är prioriterade vilket återspeglas i att ansvar, god stämning och ett positivt förhållningssätt kännetecknar skolornas arbete. Att enheten utgörs av flera olika verksamheter med barn och elever i olika åldrar och skolformer som möts vid samlingar, elevråd, i matsal, m.m. uppfattar inspektörerna som mycket positivt och berikande för alla på skolorna.

Av dokumentation, intervjuer och besök i klassrummen framgår att skolorna arbetar med att anpassa undervisningen till elevernas förutsättningar och behov. Möjligheter till stöd inom klassens ram är enligt inspektörernas bedömningar goda. För särskilt stöd finns speciallärare och annan personal med stödfunktioner tillgängliga som arbetar såväl inom som utanför klassens ram. För elever i behov av särskilt stöd i årskurs 7–9 finns skolans ”Skrivarverkstad” med personal med olika kompetenser. Inspektörerna uppfattar enhetens organisation av skolornas elevhälsoteam vara väl fungerande och konstaterar att skolorna har rutiner för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd och vidta åtgärder för att stödja elevernas kunskapsutveckling.

Inspektionen visar att eleverna i förskoleklasserna får goda förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger. Inspektörerna fick ta del av väl planerad och genomförd undervisning som stimulerar till elevernas utveckling och lärande.

När det gäller skolornas uppföljning av elevernas kunskapsutveckling på skolnivå begränsas den till elevernas läsförmåga i årskurs 2 samt resultat på de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik i årskurs 5 och 9. Skolornas lärare anser sig ha bra kunskap om elevernas utveckling i alla ämnen. Detta tydliggörs bland annat i de så kallade Regnbågarna, en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i ämnena svenska och matematik som följer eleven upp till årskurs 9. En systematisk uppföljning och analys av de samlade kunskapsresultaten på skolnivå saknas dock. Skolorna har under de senaste åren visat på ett varierande resultat när det gäller exempelvis resultaten på de nationella proven i årskurs 5 och det genomsnittliga meritvärdet. Skolorna bör därför i högre utsträckning utvärdera undervisningens kvalitet och vilka resultat den leder till för att genom en samlad resultatanalys få underlag och utgångspunkt för skolornas förbättringsinsatser och utvecklingsarbete.

Regnbågsenhetens två rektorer är enligt inspektörernas bedömning förtrogna med verksamheten. Rektorn för F–6 och träningsskolan har funnits på skolan en kort tid men anses än dock av personalen vara engagerad och tillsammans med personalen driva skolans pedagogiska utveckling så långt det är möjligt utifrån befintliga förutsättningar. Rektorn på Ljuraskolan 7–9 har bland annat genom sin ledningsdeklaration angivit skolans inriktning och utveckling för verksamheten. Rektorerna tillsammans med skolornas starka och för uppdraget engagerade personal, präglar skolornas kvalitetsarbete. I samband med intervjuer framkommer en önskan om att en än mer enhetlig kunskapssyn och utvecklingsarbete skulle finnas på enheten. Såväl rektorerna som personalen ser dock det utvecklingsarbete skolorna varit delaktig i sedan 2006 gällande skolornas arbete med bedömning av elevernas kunskapsutveckling och de individuella utvecklingsplanerna, som en viktig del i att samla skolorna till en enhet. Inspektörerna instämmer i och ser positivt på detta utvecklingsarbete. För att kvalitetsredovisningen ska kunna användas i skolans utvecklingsarbete är det viktigt att den utgår från det kvalitetsarbete som pågår i skolan.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolorna genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till målen i årskurserna 5 och 9 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Elever i behov av studiehandledning på modersmålet erbjuds inte detta (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolornas likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever).
- Skolornas arbete med likabehandlingsplanen uppfyller inte förordningens krav på barns och elevers medverkan (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen).
- Skolornas kvalitetsredovisningar uppfyller inte författningarnas krav (1 § och 3–4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans arbete med en kontinuerlig uppföljning av skolans verksamhet till grund för utveckling av undervisningsmål och metoder bör förbättras.
- Skolornas arbete med de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras avseende innehåll och kvalitet samt i större utsträckning utgå från nationella mål.

4 (15)

- Innehållet i skolans skriftliga omdömen bör förbättras.
- Skolornas arbete med att ge eleverna inflytande över det egna lärandet bör förbättras.
- Innehållet i skolornas åtgärdsprogram bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar: I Regnbågsskolan och Ljuraskolan F-6 görs sammanställningar på gruppnivå över elevernas läsförmåga i årskurs 2 och resultat på de nationella ämnesproven i svenska, matematik och engelska i årskurs 5. Enligt uppgift från skolorna varierar resultaten på de nationella ämnesproven över år. (Se bilaga) Resultaten på de nationella ämnesproven i matematik, svenska och engelska i årskurs 5 för 2004 visar bland annat att en stor andel elever hade svårigheter att nå målen i såväl matematik som i svenska (30 respektive 40 procent). Utifrån skolans redovisningar för 2006 och 2007 framgår emellertid att resultaten i svenska och matematik förbättrats. I ämnet engelska visar resultaten på de nationella ämnesproven däremot på ett lägre resultat år 2006 och 2007 i jämförelse med år 2004 då 90 procent av eleverna klarade målen i de nationella proven i ämnet engelska. En redovisning av resultaten på de nationella ämnesproven för år 2005 saknas. I skolans övriga ämnen finns ingen sammanställning och samlad bild över Regnbågsskolans och Ljuraskolans resultat.

Ljuraskolans resultat på de nationella ämnesproven i svenska, matematik och engelska i årskurs 9 visar på goda resultat. Utifrån de tre variablerna genomsnittligt meritvärde, andel elever som uppnått målen i samtliga ämnen samt andel behöriga till nationella program är Ljuraskolans resultat i nivå med riket. En jämförelse mellan flickors och pojkars resultat visar dock på en över tid lägre måluppfyllelse hos såväl pojkar som flickor utifrån variabeln andel behöriga elever till nationella program.

Exempelvis var andelen flickor som nådde målen i alla ämnen samt behöriga till nationella program år 2006 betydligt lägre än andelen pojkar, då det endast var 59,6 procent flickor respektive 73,5 procent pojkar som nådde målen i alla ämnen. År 2005 var resultaten det omvända då 84,2 procent av flickorna respektive 63,2 procent av pojkarna nådde målen i alla ämnen. Se tabellbilaga.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultaten

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering: Med hänvisning till det som redovisas nedan bedömer inspektörerna att skolans arbete med kontinuerlig uppföljning av skolans verksamhet till grund för utveckling av undervisningsmål och metoder bör förbättras. Vidare bedömer inspektörerna att skolans arbete med att pröva, utvärdera och analysera skolans resultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen måste åtgärdas.

Uppföljning av skolans verksamhet

Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att varje elev tillägnar sig goda kunskaper inom skolans ämne och ämnesområden. Vidare åligger det rektorn att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Ljuraskolans betygsresultat samt skolornas resultat på nationella prov är kända och diskuteras i arbetslag, men skolgemensamma diskussioner om undervisningens påverkan på elevernas resultat och resonemang om hur undervisningen kan förändras för att utmana och uppmuntra eleverna till en högre måluppfyllelse förekommer sällan. Viss reflektion och analys kring måluppfyllelse har skett. För att höja måluppfyllelsen i matematik har Regnbågsskolan och Ljuraskolan under de senaste åren byggt upp en matematikverkstad samt vidareutbildat skolornas lärare i matematik. På skolorna finns en gemensam mall för årskurs 1–6 för uppföljning av elevens kunskapsutveckling i svenska och matematik, så kallade Regnbågar. Övergripande utvärdering och uppföljning av elevernas kunskaper som underlag för skolornas förbättringsarbete i fler ämnen än svenska, matematik och engelska saknas dock. Skolornas uppföljning av måluppfyllelse begränsas till svenska, matematik och engelska och utgår till stor del från de nationella proven ämnesproven i årskurs 5 och 9. Inspektörerna bedömer att uppföljningen av skolans verksamhet bör förbättras så att undervisningsmål och metoder ständigt prövas och utvecklas bör förbättras.

Uppföljning av alla ämnen

Uppföljningar av resultat i andra ämnen än svenska, matematik och engelska sker på individ- och gruppnivå och dessa används bl. a som underlag vid utvecklingssamtal samt för att kartlägga stödbehov. Uppföljningar på skolornivå i fler ämnen än svenska, matematik och engelska saknas. Inspektörerna bedömer det som en brist att skolorna inte gör någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 och 9 i samtliga ämnen. Detta måste skolorna åtgärda.

Träningskolan

Inspektörerna bedömer att uppföljningen av kunskapsresultaten är av god kvalitet inom träningskolan utifrån de aspekter som granskats.

1.3 Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,
- om kontinuerliga utvecklingssamtal, med stöd av den individuella utvecklingsplanen, genomförs samt att ett samtal förs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betygskatalog förs på ett rättssäkert sätt,
- om betyg sätts enligt författningarna krav.

Bedömning av området *Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat*:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolornas arbete inom området är av god kvalitet med följande undantag.

Utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Uppföljningen av elevernas individuella kunskapsutveckling är god. Elever och föräldrar får bland annat genom elevernas loggböcker och portfolios information om

och möjlighet att diskutera resultat och utvecklingsbehov. Inspektörerna bedömer dock att arbetet med skolans individuella utvecklingsplaner bör förbättras då det vid granskning av elevers individuella utvecklingsplaner och vid intervjuer framkom att planernas kvalitet varierar. Goda exempel finns med utgångspunkt i elevens kunskapsutveckling och lärande uttryckt i mål för eleven. Många individuella utvecklingsplaner är dock inte i tillräcklig utsträckning kopplade till de nationella målen. Planerna i årskurs 7–9 är uppdelade i dels en utvecklingsplan för respektive ämnen, dels en övergripande utvecklingsplan. Effekten av denna uppdelning har blivit att de mål som beskrivs, de ”områden eleven behöver utveckla” när det gäller de uppsatta målen för respektive ämne, mer är en beskrivning av hur eleven och pedagogen uppfattar situationen och ”hur det går” i ämnet. De uppsatta övergripande målen, exempelvis ”förbättra allt i engelska”, ”bli bättre i matte”, tenderar att bli mycket stora och vida vilket medför svårigheter att se vilka insatser som krävs för att eleven ska nå dessa mål samt är svåra att utvärdera. Planerna i årskurs 1–6 beskriver och följer företrädesvis upp ämnena svenska, matematik och engelska.

Inspektörerna bedömer att skolornas arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras avseende innehåll och kvalitet samt i större utsträckning utgå från de nationella målen. Vidare vill inspektörerna framhålla vikten av att de individuella utvecklingsplanerna innehåller bedömningar av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen i samtliga ämnen och inte begränsas till ämnena svenska, matematik och engelska. Vid inspektionsbesöket utgjordes Regnbågsskolans samt Ljuraskolans F–6 individuella utvecklingsplaner av dokument med andra benämningar som exempelvis ”Underlag för utvecklingssamtal i skolan”. Inspektörerna vill uppmärksamma skolorna på att den dokumentet bör benämnas individuell utvecklingsplan.

Skriftliga omdömen

Om en elev inte når upp till de mål i ämnet som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret ska betyg inte sättas i ämnet. I sådana fall ska ett skriftligt omdöme ges. Ett skriftligt omdöme ska innehålla en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i ämnet.

Inspektörerna har tagit del av goda exempel på skriftliga omdömen men även omdömen som inte belyser elevens kunskapsutveckling, utan en beskrivning av de kunskaper eleven saknar. För att de omnämnda dokumenten ska fylla de tänkta funktionerna är det enligt inspektörerna angeläget att skolan ser över och förbättrar innehållet i dokumenten.

I samband med elevintervjuer framkom att tydlighet i information om mål och betygsriterier kan variera mellan ämnen och lärare. Inspektörerna vill i sammanhanget uppmärksamma skolan på vikten av att kommunikation av mål och bedömning är tydlig oavsett ämne eller lärare då detta påverkar elevens kunskapsinhämtning och kunskapsresultat samt delaktighet.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,
- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,

- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området är av god kvalitet med följande undantag.

Inflytande och ansvarstagande

Enligt läroplanen ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. För att eleverna ska utveckla sin förmåga att utöva inflytande och vilja ta ansvar måste de också ges möjlighet att pröva detta i den dagliga undervisningen. Genomförda intervjuer och observationer visar att elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet varierar. Intervjuade elever uppger att de till viss del och i vissa ämnen kan påverka arbetssätt och arbetsformer men att det är läraren som planerar och bestämmer aktuella arbetsområden för eleverna. Intervjuad personal uppger att eleverna har möjlighet att välja i vilken ordning och i viss mån i vilken takt de ska arbeta. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga, ska omfatta alla elever. Inspektörerna bedömer att arbetet med att ge eleverna inflytande över det egna lärandet bör förbättras då detta varierar på skolorna.

I skolorna på Regnbågsenheten finns såväl elevråd som klassråd. Inspektörerna får uppfattningen att eleverna till stor del ges möjlighet att utöva inflytande och ansvarstagande över verksamheten. I samband med intervjuer framkom dock att förekomsten av samt hur frekvent klassråd sker varierar i årskurserna 7–9. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på vikten av att samtliga elever genom t. ex. klassråd ges möjlighet till ett reellt inflytande över skolgemensamma frågor.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd,
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödinsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området väsentligen är av god kvalitet förutom de avvikelser som anges nedan.

Åtgärdsprogram

Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektor se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, ska rektor se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Inspektörernas uppfattning är att det inom Regnbågsenheten finns stor variation i kvaliteten på skolornas åtgärdsprogram. Inspektörerna har tagit del av åtgärdsprogram med god kvalitet men har också sett exempel där åtgärdsprogrammen inte varit tydliga beträffande planerade åtgärder samt saknat uppgifter om hur uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder ska göras. I några av åtgärdsprogrammen är de uppsatta målen till sin formulering väldigt övergripande. Det är viktigt att de uppsatta målen är konkreta och tydliga till sin formulering för att underlätta vid uppföljning och utvärdering. Inspektörerna bedömer att innehållet i åtgärdsprogrammen bör förbättras i detta avseende.

Studiehandledning på modersmålet

Enligt bestämmelserna är studiehandledning på modersmålet en stödåtgärd som elever med annat modersmål än svenska har rätt till. Behovet ska bedömas av rektor. I samband med intervjuer framkom att det finns elever på skolorna som är i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får detta.

Skolans rektor måste vidta åtgärder så att alla elever som behöver studiehandledning på modersmålet får detta.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolans arbete avseende normer och värden i studiemiljö och samvaro i förhållande till det som granskats inom området fungerar i huvudsak bra. Dock finns behov av åtgärder vad gäller skolans likabehandlingsplan.

Likabehandling

Inspektörerna bedömer att Regnbågsenhetens likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs. Planen saknar en åtgärdsbeskrivning över de förebyggande insatser som ska genomföras utifrån verksamhetens behov. Detta måste skolan åtgärda. När det gäller lagens krav på åtgärdsbeskrivning utifrån verksamhetens behov vill inspektörerna uppmärksamma skolorna på det faktum att det vid inspektionstillfället fanns en gemensam likabehandlingsplan för Regnbågsenhetens samtliga skolor och verksamheter. Regnbågsenheten är en enhet som utgörs av många och varierande verksamheter med olika förutsättningar och behov, något som inte på något sätt är synligt i den för enheten gemensamma likabehandlingsplanen. Vidare har elever inte medverkat i arbetet med likabehandlingsplanen vilket skolan måste åtgärda vid arbetet med den årliga utvärderingen och revideringen av planen.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,

12 (15)

- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Regnbågsenheten har två rektorer, en rektor för Ljuraskolan 7–9 samt en sedan våren 2007 tillförordnad rektor för Ljuraskolan F–6, Regnbågsskolan samt träningsskolan. Rektorn för Ljuraskolan 7–9 tillsattes under 2005 efter en enligt intervjuutsagor turbulent period. Trots den korta tid den tillförordnade rektorn funnits på skolan uppfattar inspektörerna att det finns en tilltro till skolledningen hos lärarna. Inspektörerna bedömer att skolornas rektorer utifrån de förutsättningar som getts dem håller sig förtrogna med det dagliga arbetet samt tar ansvar för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att personalens utbildning och kompetensutveckling utifrån det som granskats är av god kvalitet.

3.3 Tillgång till utbildning**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,

- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för enstaka inslag som innebär en obetydlig kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolan ger i flertalet avseenden tillgång till utbildning av god kvalitet. Följande brist avseende tillgång till utbildning föreligger dock enligt inspektörernas bedömning:

Svenska som andraspråk

Svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan och eleven ska få undervisning i svenska eller svenska som andraspråk. Enligt bestämmelserna ska rektor fatta beslut om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev.

Av intervjuer framgick att rutiner för att identifiera elever med behov av undervisning i svenska som andraspråk finns på skolorna. I årskurserna 1–6 är det dock undervisande lärare i svenska, eventuellt i samråd med undervisande lärare i svenska som andraspråk, som fattar beslut (ej rektor) om vilka elever som ska få undervisning i svenska som andraspråk. Vid inspektionstillfället framkom vidare att elever i årskurs 1–6 som får undervisning i svenska som andraspråk även undervisas i svenska.

Det är enligt inspektörernas bedömning inte i enlighet med författningarna att lärare avgör vem som ska få undervisning i svenska som andraspråk eller att undervisning anordnas både utifrån kursplanen i svenska respektive svenska som andraspråk. Detta måste åtgärdas.

Elevens val

I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Urvalet ska vara allsidigt och skolan ska sträva efter att tillgodose elevernas val. På skolorna i Regnbågsenheten är timmarna för elevens val fördelade och organiserade på olika sätt. I årskurserna 1–6 på Regnbågsskolan och Ljuraskolan innefattar elevens val alltifrån "eget arbete" med val i olika ämnen, tema- och projektarbeten, val utifrån elevens individuella mål, målträning till "jobba klart". I årskurserna 7–9 på Ljuraskolan utgörs elevens val till stor del av ett ämnesövergripande arbete, "HET" (Helhet, Eleven, Tankar). Under ett arbetspass två gånger i veckan arbetar en elevgrupp tillsammans med en lärargrupp med ett arbetsområde utifrån gruppernas behov och kompetenser. Inspektörerna påpekar vikten av att skolorna försäkras sig om att eleverna inom elevens val ges möjlighet till fördjupning och breddning inom ett

eller flera ämnesområden så att elevernas olika intresseinriktningar tillgodoses.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumentet,
- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolans kvalitetsarbete fungerar i huvudsak väl och bedrivs i enlighet med författningarna förutom i följande avseende:

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten, bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse anges. Enligt förordningen ska kvalitetsredovisningen utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Kvalitetsredovisningen för år 2006 för Regnbågsskolan, Ljuraskolan F–6 samt träningsskolan motsvarar till viss del förordningens krav. Dock framgår inte tydligt uttalade mål för skolornas arbete. Detta får konsekvenser i beskrivningen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt i de åtgärder skolorna avser vidta för ökad måluppfyllelse. Uppföljning av kunskapsresultat i flera ämnen än svenska, engelska och matematik saknas. Av intervjuerna framkom att elever och vårdnadshavare inte medverkat vid upprättandet eller givits möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen på sätt som bestämmelserna förutsätter. Inspektörerna bedömer att Regnbågsskolan, Ljuraskolan F–6 samt träningsskolan kvalitetsredovisning inte i alla avseenden uppfyller kraven i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. Detta måste åtgärdas.

Kvalitetsredovisningen för Ljuraskolan 7–9 motsvarar inte förordningens krav. Ett flertal av redovisningens områden beskrivs knapphändigt utan tydligt uttalade mål, bedömning av resultat, analys samt redogörelse för åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse. En beskrivning av skolans arbete avseende bedömning och betygssättning samt skolans måluppfyllelse och utbildningsresultat saknas helt.

Inspektörernas sammantagna bedömning är att Ljuraskolans kvalitetsredovisning för årskurs 7–9 inte uppfyller författningarnas krav vilket måste åtgärdas.

Datum

Ort

2008-05-06

Linköping

Sara Westlund

Leif Magnusson

Per Lennermark

Tabell 1: Resultatmått för elever i årskurs 5, Regnbågsenheten

	Andel elever som klarat de nationella ämnesproven för årskurs 5 (procent)		
	2004	2005	2006
Engelska	90	76	79
Matematik	60	76	77
Svenska	70	84	88

Källa: Skolans egna uppgifter

Tabell 2: Resultatmått för elever, årskurs 9

	Ljuraskolan			Norrköpings kommun			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Meritvärde	221,0	206,4	212,0	206,5	200,4	200,2	206,9	206,3	206,8
Flickor	245,0	218,9	214,1	215,6	210,8	210,9	218,1	217,3	218,3
Pojkar	194,1	193,2	209,9	197,3	191,0	190,2	196,3	195,8	195,7
Andel (%) som nått målen i alla ämnen	82,2	73,7	66,7	74,1	71,4	72,8	75,9	75,5	76,0
Flickor	92,1	84,2	59,6	*	*	75,3	79,3	78,8	79,4
Pojkar	71,4	63,2	73,5	*	*	70,4	72,6	72,3	72,6
Andel (%) behöriga till nationella program	91,8	88,2	85,4	88,7	85,8	88,3	89,6	89,2	89,5
Flickor	94,7	89,5	78,7	89,5	86,9	89,2	91,1	90,7	90,7
Pojkar	88,6	86,8	91,8	88,0	84,9	87,4	88,2	87,7	88,3

* Uppgifter saknas

Källa: Skolverkets statistik